

בעדה"ת

הגיוני משה

חידושים וביאורים בש"ס
בירורי גדרים ומושגים בהלכה
סוגיות יסודיות במסורת חכמים וכתושבע"פ

נרד ב'

נויקין - חולין

בירורי הלכה

מסכתות:

בבא קמא ◇ בבא מציעא ◇ בבא בתרא
מנהרין ◇ מבואות חולין ◇ מדור הלכה

משה בוצ'קו

ישיבת "היכל אליהו"

כוכב יעקב

ירושלים תשס"ו

כל הזכויות שמורות

תשרי תשס"ו

כתובת המחבר:

כוכב יעקב 218

ד.ג. מזרח בנימין 90622

להשיג הספר:

ישיבת היכל אליהו — כוכב יעקב

טל': 02-9974924

עיצוב: א. וקסלשטיין - 02-5710899

עיצוב עטיפה: חיים מושקין - 02-5382511

לוחות והדפסה: "לאור" - 02-5378398

תוכן הענינים

מסכת בבא קמא

- א** **פרק ארבעה אבות**
- א** **ב,א** לא הרי השור כהרי המנעה ולא הרי המנעה ביאור המשנה הן לרב והן לשמואל
- ב** **ב,א** תוס' ד"ה ולא זה זה יישוב קושיית תוס'
- ב** **ב,ב** תולדותיהן כיוצא בהן או לאו כיוצא בהן עיון בפירוש הרי"ף לקושיית הגמרא, והוכחה לביאור הרא"ש בדבריו / הסבר נוסף לדברי הרי"ף
- ג** **ב,ב** תולדותיהן כיוצא בהן או לאו כיוצא בהן ביאור המושגים 'אב ותולדה' גבי נזיקין ושבת וגבי טומאה
- ד** **ב,ב** תוס' ד"ה אבל במחוברת אימא כולה מועדת ביאור התוס', קושיא על דבריהם, והצעת תירוץ אחר לקושייתם
- ד** **ב,ב** אבל במחוברת אימא כולה מועדת היא מחלוקת רש"י ותוס' בהוא אמינא של התנא / ביאור המחלוקת אי פלגא נזיקא קנסא או ממונא / ביאור הסוגיא לרש"י אליבא דמאן דאמר פלגא נזיקא קנסא / רש"י ותוס' לשיטתם בביאור סוגיא לקמן דף ה,ב
- ו** **ב,ב** אימא כולה מועדת היא ביאור תירוץ הרשב"א / ביאור שיטת הרשב"ד בדפלגא נזיקא קנסא מודה מעצמו חייב, ואם תפס / על פי הנ"ל — ביאור נוסף להוא אמינא אמאי מחוברת משלם נזק שלם / ישוב דברי רש"י דמודה בקנס דחצי נזק, מקמי דאתו סהדי — פטור / תירוץ נוסף
- ט** **ב,ב** תוס' ד"ה ומלתא אנב אורחיה קמ"ל תירוץ שני בתוס' אינו מובן / ביאור הבנת התוס' בסוגיות השונות, והיחס בין שני התינוצים / מבאר החילוק בין חזרה דאדם וחזרה דבהמה
- א** **ב,ב** ושלה זה הרגל בו' ובער זו השן מדוע נתקשתה הגמרא במשמעות 'ושלח' 'זבער'
- א** **ג,א** סוף סוף זה אב ל'מיתה וזה אב ל'נוקין דברי רש"י וקושיית תוס' / הבנה חדשה ב'לימוד' 'שור ולא אדם' / 'חמור ולא כלים'
- א** **ג,ב** בהצי נזק צרורות מה חידשה ההלכתא — תמיהות בדברי רש"י / הסבר דברי רש"י בכתובות שכתב שההלכתא לא חידשה דהוא ממונא / מה למדנו מהלכתא דהיא תולדה דרגל
- א** **ג,ב** מחלוקת רב ושמואל בפירושי שור ומנעה איזה פירוש עדיף במשנה
- טז** **ד,ב** תוס' ד"ה ואימא ביאור מהלך התוס'
- טז** **ד,ב** רש"י ד"ה תנא אדם דאזיק שור ביאור רש"י תמוה
- טז** **ד,ב** תוס' ד"ה ועדים זוממין מחלוקת ר"י וריב"א / ביאור 'אין עונשין מן הדין' גבי עדים זוממין
- יז** **ד,ב** רש"י ד"ה ומנסך ביאור שיטת רש"י / ביאור דברי רש"י באופן אחר
- יח** **ה,א** הא תבריה ר"ע ל'נוזיה מהלך הגמרא / ביאור התירוץ על פי רש"י / ביאור מהלך הגמרא והתירוץ באופן אחר / בירור בשיטת ר' עקיבא אי הוי ממונא או קנסא
- יט** **ה,א** עדים זוממין בו' רחמנא קרייה מעשה בו' ביאור 'מעשה' דעדים זוממין

- הב, רש"י ד"ה לכתוב
קושיית האחרונים על דברי רש"י / תירוץ
הקושיא
- ז,ב תוס' ד"ה נזכר
ביאור מחלוקת רש"י ותוס' / שיטת רש"י
בביאור הלכתא דצורות / יישוב דברי רש"י
בסוגיא לקמן / יישוב קושיה ראשונה בתוס' על
דברי רש"י
- ז,ב תוס' ד"ה כל שנוב
דקדוק בהבנת הגמרא על פי תוס'
- ז,ב בטר מעיקרא אזלינא בו' או דלמא בטר תבר מנא
אזלינא בו'
ביאור מחלוקת רא"ש ותוס' גבי זורק אבן על
כלי
- ז,ב תוס' ד"ה זרק בלי
מהי הסברה לחלק בין זורק אבן לזורק הכלי
עצמו? / מדוע הורג טריפה פטור ואינו נידון
כרצח?
- ז,ב תפשוט ליה מדרבה
תמיהה רבתי בהבנת הגמרא
- יה,א תוס' ד"ה במועד
- יה,א תוס' ד"ה במועד
ביאור שיטת רש"י בגירסה שניה / קושיא על
שיטת התוס'
- יט,א בעי רב אשי
ניתוח וביאור מחלוקת רא"ש ותוס' בהבנת
בעיא דרב אשי
- יט,א היתה מהלכת במקום שאי אפשר וכו'
יישוב דברי רש"י מפני קושיית הפני יהושע
- יט,א מסתברא תולדה דרגל היא
ביאור הסוגיא על פי סברת הרי"ף גבי פטור
רגל ברה"ר / הוכחות לסברת הרי"ף מסוגיות
נוספות
- יט,ב תוס' ד"ה וכו' אתמר
ביאור מחלוקת רש"י ותוס' בגדרי חיוב בעל
האש במק שנגשה ע"י אחר
- כ
ז,א תוס' ד"ה התמר
תירוץ לקושיית התוס' אליבא דשיטת הרי"ף
- ז,א תוס' ד"ה וד' עקיבא
תירוץ לקושיית תוס' / תירוץ נוסף לקושיית
תוס'
- כב
ז,א תוס' ד"ה ועוד
הצעת הסוגיא / יישוב קושיית תוס' / ביאור
דברי רש"י באופן אחר
- כג
ז,א תוס' ד"ה הלכך
הכרעה בספיקא דדינא
- כד
ז,א פלגא נזיקא קמנא
סתם שוורים בחזקת שימור — יסוד הדין או
הסבר לדין / קושיא גדולה על יסוד זה
- כד
ז,ב המית שורי את פלוני או שורו של פלוני בו'
מבאר מה חידשה הברייתא
- כה
ז,ב תוס' ד"ה והשתא
מה דין נזק משונה למאן דאמר סתם שוורים
לאו בחזקת שימור
- כה
ז,ב תוס' ד"ה ואי
תמיהה אדברי החולקים על ר"ת
- כה
ז,ב משנה: הזאב והארי בו' הרי אלו מועדין
מחלוקת רמב"ם ותוס', ותמיהה בדבריהם
- פרק כיצד הרגל
- כו
ז,א תוס' ד"ה הבהמה
יישוב קושיית ר"י בתוס' — אגב הארה בדרך
עריכת המשנה
- כז
ז,ב תוס' ד"ה נזכר
ביאור כוונת התוס'

כא,א אמר ליה זיל פייסינהו כו' גבה רב נחמן לאפדנא	לה	יטב רש"י ד"ה קשרו אדם
נד מיניה		ביאור שיטת רש"י כאן ובסוגיית הופך את הגלגל
תמיהה על פסק ר' נחמן, ויישוב קושיית הרשב"א		
כא,א הדר בחצר חברו שלא מדעתו אין צריך להעלות	לט	יטב איש בור ולא שור בור
נה לו שבר		הגדרת חיוב בור
חידוד דברי המהר"ם על פי יסודם של התוס'	מב	יטב השן מועדת לאכול את הראוי לה
		נזק הנגרם ע"י שינוי — הגדרה וניתוח המקרים השונים המופיעים בגמרא
כא,א א"ד מחזרת כולי עלמא לא פליגי דחיבת	מד	כ,א בהמה ברשות הרבים
יישוב קושיית הרשב"א במבנה הסוגיא		ביאור מחלוקת רש"י ורי"ף בהגדרת רשות הרבים
כא,א בסוגיא דמחזרת	מה	כ,א תוס' ד"ה מתגלגל מהו
ביאור שיטת רש"י בטעם החיוב במחזרת, דלא כהבנת הראשונים בשיטתו		יישוב קושיית תוס' על רש"י / תמיהה על פירוש ר"י / שיטת הרמב"ם
כא,ב כגון דמקרי כלים לגבי כותל	מו	כ,א תוס' ד"ה מתגלגל מהו
תירוץ לקושיית תוס' על פי שיטתם במקום אחר		יישוב קושיית השלטי גיבורים
כב,א תוס' ד"ה דאפיך	מז	כ,א תוס' ד"ה זה אין נהנה
דקדוק בדברי תוס'		ביאור סברת הראשונים מדוע הנאה גורמת לחיוב תשלומי נזק
כב,ב אשו משום חציו או משום ממונו	מז	כ,א סוגיא דזה נהנה וזה לא חסר
ביאור שורש מחלוקת רש"י ותוס' בסוגיין		קושיות בהבנת פשט הסוגיא ובדברי תוס' / סברת פטור זה נהנה וזה לא חסר — מחלוקת המקשן והתרצן בסוגיא
כב,א תוס' ד"ה ועל הנדיש	נא	כ,ב תוס' ד"ה הא איתתנית [בסוף הדיבור]
הבנה ראשונה בדברי תוס' וחבילת קושיות על הבנה זו / נסיון לבאר דברי תוס' באופן אחר — ודחיייתו		קושיא על דברי התוס'
כב,א תוס' ד"ה אשו משום ממונו	נא	כ,ב שאני התם דביחא לעליה משתעבד
יישוב קושיות תוס' אליבא דשיטת רש"י		
כב,א תוס' ד"ה אשו משום ממונו	נא	כ,ב רש"י ד"ה נתנה להבירו
תירוץ לקושיית הפני יהושע		תמיהה בדברי רש"י
כב,א תוס' ד"ה רבי יוחנן	נב	כ,ב תוס' ד"ה והוא שהניחה
תמיהה בשיטת התוס'		יישוב שיטת רש"י ע"פ שיטת הרמב"ם
כב,א האי אש לאו ממונו דבעל כלב הוא	נב	כא,א הא דקיימא לאגרא וזה דלא קיימא לאגרא
ביאור שיטת רש"י בסוגיא		דקדוק בסברת התוס' דגילוי דעתו דרוצה לשלם מחייבו / פסק השלחן ערוך / ביאור שיטת השו"ע כנגד התוס'
כב,א תוס' ד"ה ממונו		
ביאור דברי התוס' לשיטתם בסוגיא		

- הצעת פירוש חדש בסוגיא שם – ודחייתו /
נסיון פירוש נוסף – ודחייתו / ביאור הסוגיא
לקמן אליבא דרש"י / בשולי הדברים –
הערה בלשון רש"י שם
- עז כנב, תוס' ד"ה ולא ישמרנו
ביאור דברי תוס' / אגב גררא מבאר טענת
העדים דלא נתכוונו לחייבו דבר זה
- עז כנב, תוס' ד"ה ולא ישמרנו [סוף הדיבור]
תמיהה על דברי התוס'
- עח כד, א ג' ימים ליעודי תורא או ליעודי גברא
האם הבעיא היא אף אליבא דר' מאיר?
- עט כד, א הרי כאן שלש עדויות והן עדות אחת להומה עט
הוזמה כת ראשונה – אמאי לא בטלה עדות
כתות אחרונות / עדות שנצטרפה לעדות
שהוזמה אינה בטלה אם עומדת בפני עצמה
- פ כד, א רבינו חננאל [סוף העמוד]
ביאור דברי ר"ח ודחיית הקושיות על חידוש
- פא כד, ב תוס' ד"ה לימור הנך בתראי
ביאור דבריהם
- פא כד, ב תוס' ד"ה לימור הנך בתראי
מחלוקת רש"י ותוס' בהבנת מהלך הסוגיא
- פב כד, ב במכירין בעל השור ואין מכירין אין השור
ביאור התירוץ לשיטות השונות / שיטת רש"י
- פג כד, ב רש"י ד"ה ואין מכירין את השור
תוס' שהעמידו גם ליעודי גברא – מה יענו
על קושיית רש"י
- פד כד, ב תוס' ד"ה במכירין
קושיא לתירוץ ראשון בתוס'
- פד כד, ב תוס' ד"ה במכירין
ביאור קושיית התוס' וכיצד יענה על כך
רש"י / קושיא בשיטת רש"י / נסיון ליישב
שיטת רש"י / קושיא על דברי תוס' מתוס'
לעיל / דחיית הקושיא על פי מ"ש תוס'
בעמוד קודם / תירוץ אחר – אין לטעון מי
ימר דיגח דודאי יגח / שיטת הרמב"ם /
קושיית הלחם משנה מסוגיין / תירוץ אמ"ו
זצ"ל דאחרונים פטורים – ודחיית תירוץ זה /
- כב, א תוס' ד"ה לאו ממונו דבעל כלב הוא
יישוב קושיית המפרשים על דברי תוס'
- כג, תוס' ד"ה והיה גדי כפות
ניתוח מחלוקת ר"ת והרמב"ם בדין לאו
אורחיה לענין טמון
- כד, תוס' ד"ה קטל תוריה
ביאור מחלוקת רש"י ותוס' / מחלוקת רש"י
ותוס' בענין קיום ליה בדבריה מיניה
- כה, א אילו קטל תוריה עברא הכי נמי דלא מייחייב סה
נסיון לפרש דברי רש"י כהבנה השניה בתוס',
ותירוץ קושיית תוס' על / ביאור רש"י כהבנה
ראשונה בתוס' לשיטתו בפרק קמא, ויישוב
הקושיות / ביאור הסוגיא לקמן מג, ב, ויישוב
דברי רש"י שם
- כו, תוס' ד"ה בגדי דהר
ביאור תירוץ של ריב"ם
- כז, תוס' ד"ה חציו דהרש הן
חידוד שיטת תוס' בביאור מחלוקת ר' יוחנן
ורש לקיש / ביאור סיומ דברי התוס'
לשיטתם בכל הסוגיא
- כח, א דהתם כלו ליה חציו
קושיא על דברי תוס', תירוץ, וביאור הסוגיא
על פי תירוץ זה / תירוץ אחר לקושיא הנ"ל
ודחייתו
- ע כנב, א תוס' ד"ה וליחייב בעל הנחלת [השני]
קושיא על דברי תוס' / תירוץ / קושיא על תירוץ
זה / נסיון ביאור התוס' בדרך אחרת – ודחיית
ביאור זה / חוזר לתירוץ הקודם ומיישב הקושיא
עליו / ביאור בתוס' לקמן על פי שיטתו כאן
- עב כנב, א תוס' ד"ה סתם דלתות
תמיהה על קושיית התוס'
- עג כנב, תוס' ד"ה שיהו
רש"י לקמן פירש דלא כתוס'
- עז כנב, תוס' ד"ה ולא ישמרנו
קושיית תוס' על שיטת רש"י בסוגיין / נסיון
יישוב הקושיא ודחייתו / יישוב אחר לשיטת
רש"י / קושי בהבנת פשט הסוגיא לקמן דף
מא, א – קושיית המהר"ם ש"ף ודחיית /

תירצו קושייתם / קושיא נוספת: מצינו גם באבידה דאזלינן בתר הרוב ומוציאין מחוקת ממונן / נסיון תירוץ הקושיא מאבידה, ראייה ודחיית הראיה / תירוץ אחר לקושיא מאבידה ודחייתו / יישוב שתי הקושיות: סוגיין כלל אינה עוסקת אי אזלינן בעלמא בתר רובא / ראייה לזה מתוס' בכתובות ובסנהדרין

פרק מרובה

קכ, סג, טוען טענת גנב כו' משלם תשלומי ד' וה' קה
 בירור בגדר טוען טענת גנב

קו, סג, דבר שנבלתו מטמא וכו' קו
 בירור רמת הטומאה כמדד לקביעת חשיבות הדבר

קו, סג, וכל היכא דכתב כל ריבויא הוא כו' קו
 מה רצתה הגמרא להוכיח ממעשר שני? / שיטת הרמב"ם

קו, סג, טוען טענת גנב בשבועה הוא דמשלם כו' קו
 היאך הופך שומר ל'גנב' בטענה ושבעה בלבד? / מדוע טוען טענת אבידה אינו מתחייב בכפל?

קז, סג, מנחני מיצי דתנו רבנן כו' תניא אידך קז
 ביאור שורש המחלוקת בביאור הפסוקים

סה, א, דאמרינן ליה מה לי קטלה כולה מה לי קטלה קח
 פלגא

קח, סה, הכחשה תחילת ט ב' יח' ה' — קושיית תוס' / קושיות נוספות אדברי רש"י / חידוש הרא"ש ותמיהה על דבריו / יישוב דברי הרא"ש ע"י ביאור ענין חיוב ארבעה וחמשה / ביאור מהלך הגמרא באופן אחר

קי, סה, א, קרן בעין שננב קי
 תמיהה אדברי הרא"ש / ראייה מגמרא דמסברא הייתי' אומר דאזלינן בתר השתא / תירוץ התוס' לכאורה דחוק

קיב, סה, תוס' ד"ה אלמא קיב
 תוס' נקטו בפשטות שאין סברה לחלק בין קרן ובין כפל וארבעה וחמשה / לכאורה נראה דנחלקו בזה אמוראים לקמן

יישוב דברי הרמב"ם / ביאור נוסף — יתכן ולרמב"ם האחרונים פטורים / חיובו של מזיק / מזיק חייב על עצם הנזק ולא על פשיעתו / חיוב משום ממונו שהזיק דוקא דהוי שלו / מזיק בפשיעה פטור היכא דלא הזיק בידים — ראייה דאין הפשיעה מחייבת / שיטת התוס' / חבילת קושיות על שיטת התוס' / ביאור שיטת תוס' ויישוב הקושיות / ביאור מהלך תוס' נב, ד"ה המעמיד / סיכום שיטות רש"י ותוס'

צז, כרב, משנה: מחלוקת ר' טרפון ורבנן צז
 ביאור סברת מחלוקת ר' טרפון וחכמים

צז, כו, א ויהא אדם חייב בכופר צז
 ביאור מחלוקת רש"י ותוס' בדיון 'קים ליה' בדבר מיינה'

צח, כו, א תוס' ד"ה או דילמא צח
 יישוב קושיית התוס'

צט, כו, ב פצע תחת פצע לחייבו על השונג כמזיד צט
 ביאור החילוק בין נזקי ממונו לאדם המזיק לענין שוגג

צט, כו, ב פצע תחת פצע כו' ליתן צער במקום נזק צט
 כו, ב היתה אבן מונחת לו בחיקו ולא הכיר בה ועמד ונפלה כו'

צט, כו, ב תוס' ד"ה בשננה צט
 תמיהה על הגמרא

צט, כו, ב תוס' ד"ה וזק תינוק ק
 ביאור מחלוקת ריב"ב וחכמים גבי הורג תינוק נופל

ק, כו, א ואם נתהפך חייב אף על הבושת כו' כיון שנתכוין להזיק ק
 יישוב שיטת רש"י

פרק המניח

קיא, ריש דף כו, ב קמ"ל דאין הולכין בממון אחר הרוב קיא
 נחלקו רש"י ותוס' האם סוגיין אף אליבא דרב / בירור היחס בין רוב וחזקה / תוס' לא

- קכא** עגא רש"י ד"ה ה"ג והלכתא
סתירה בדברי רש"י בסוגיין / יישוב דברי רש"י
על פי הגדרת 'עדות שבטלה מקצתה בטלה
כולה'
- קכב** עגא תוס' ד"ה נתנו
ביאור בגדר 'שליח לדבר עבירה' ויישוב
לקושיית תוס' על פירוש שני ברש"י / סיוע
לשיטת הנימוקי-יוסף מגמרא בקידושין
- קכד** עגא תוס' ד"ה נתנו
דחיית דברי קצות החושן
- קכה** פאא תוס' ד"ה אין מזהיבין
יסוד בגדר איסור כלאים, ויישוב שיטת רש"י
- קכו** פאא תוס' ד"ה אין מזהיבין
הערה לסתירה בדברי תוס'
- פרק החובל**
- קכז** פהב אמדוהו מהו כו' תימו
נתינת טעם לפסק תמוה של הרא"ש
- קכז** פהא רש"י ד"ה פמולה לעדות
יישוב קושיית רע"א בגליון הש"ס
- קכז** פהא לא יזמתו אבות על בנים כו'
ביאור הלימוד מן הפסוק
- קכח** פטא בנמו' בראש העמוד
תמיהה בפשט הסוגיא
- קכח** צב תוס' ד"ה כנון
היחס בין 'אין עד נעשה דיין' ובין 'עדות שאי
אתה יכול להזימה'
- קכ** צאא יש אומד לנזקין
חידושו של הרמב"ם דגם באומד נחבל נשבע
ונוטל וביאור שיטת הראב"ד / גם לרמב"ם אין
הדברים דומים
- קכ** סהא ולא תימא משום דבעינן יאוש ושינוי רשות
דברי רב זביד לכאורה תלויים במחלוקת
אמוראים לקמן / ביאור דברי רב זביד באופן
אחר / בביאור מחלוקת אי מהני שינוי רשות
קודם יאוש
- קיג** סהא המוכר לפני יאוש
מחלוקת רב נחמן ורב ששת כעין מחלוקת
רב ואב"י בענין אי עביד לא
- קיג** סהב תוס' ד"ה הוא
הצעת הסוגיא ודברי התוס' / תמיהה על דברי
התוס' ואף על עצם דינא דצנועין
- קיג** סהב נגב והקדיש ואח"כ מכה ומכר אינו משלם ד' וזה
קוד
- סתירה בגמרא אי הקדש הוי כמכירה או לא —
תירוץ התוס' / שיטת הרמב"ם / במכירת גביה
מתחייב על 'מעשה מכירה' ולא על 'דין מכירה'
- קטז** עב תוס' ד"ה למעוטי
ביאור שיטת רש"י בסוגיית 'חצי דבר'
- קטז** עב תוס' ד"ה למעוטי
תמיהה בדין עדי אכילת שנה אחת
- קיז** עב תוס' ד"ה למעוטי
מינוי שליח קבלה הוי 'דבר' דנעשה ממש יד
האשה
- קיח** עאב נגב שור של שני שותפין ונבחו והודה כו'
הודאה לאחד מועילה גם לשני, אלא הכא
מיייר שטוען שהוא עצמו שותף
- קיח** עבא כנון ששהט מקצת סימנין בחוץ ונמרן בפנים
קח תמיהה בדברי הגמרא
- קיט** עגב תוס' ד"ה רבא
יישוב דברי תוס' כאן עם דבריהם לקמן —
מה נתחדש בדין הזמה
- קיט** עגב תוס' ד"ה אין לך
אמאי לא מהני מיגו לעדים / שיטת הריטב"א:
מיגו אינו בירור אלא דין

מסכת בבא מציעא

פרק שנים אוהזין

ב,א, משנה: שנים אוהזין - יחלוקו בשבועה קלג
מתוס' משמע דיחלוקו הוא דין ודאי / נראה לומר שיחלוקו הוא דין ספק שבית דין נאלץ להכריע ולפסוק בו / שבועה — רק כאשר הדין מסופק / לתוס' נשבעים אף כשאין ספק / מוכח בגמרא דהיכא דהדין ברור לא בעינן שבועה כלל / הרמב"ם חולק על תוס' / באמת נראה דאף לתוס' יחלוקו אינו דין ודאי, דתפיסה אינה מוכיחה בעלות,

ב,א, תוס' ד"ה וזה קלה
בטענת 'כולה שלי' אינו נאמן וממילא לא תסייע לטענת 'חציה שלי'

ב,א, למה לי למתנא זה אומר אני מצאתיה זה אומר קלו
כולה שלי
דרך מהלך הסוגיא בביאור לשון המשנה

ב,ב, תוס' ד"ה אי תנא מציעא קלז
סברת מורה היתר אינה מתירה לישיבע אלא זוהי הסיבה לתקנת השבועה / למסקנה טעם השבועה אינו משום דמורה היתרא, דבמקח וממכר אין לומר / ב'אני ארגתיה' על פי טענותיהם אי אפשר לחלוק / המשנה דנה רק במקרים שאפשר לקבל את טענות שניהם דיחלוקו

ב,ב, וליחזי זוזי ממאן נקט קלח
ביאור מחלוקת רש"י ותוס' על פי דבריהם בסוגיא בקידושין / רש"י מפרש שתי הסוגיות בסגנון אחד והתוס' דחקים לחלק / יסוד מחלוקתם — טעם נאמנות המוכר

ב,א, רש"י ד"ה שנים אוהזין בגלית קמא
קושיא על דברי הפני יהושע / שיטת רש"י במיגו הדעה / יישוב הקושיא מהגמרא לקמן

ב,א, תוס' ד"ה ויחלוקו קמב
אמאי במנה שלישי יהא מונח — דעת תוס' והרא"ש

ב,א, תוס' ד"ה וזה נוטל רביע קמג
ביאור דברי רב יוסף — יישוב קושיית המהרה"ם

ב,א, תוס' ד"ה וזה נוטל רביע קמד
תמיהה בדברי המרדכי

ב,א, תוס' ד"ה וזה נוטל רביע קמה
תירוץ נוסף לקושיית תוס'

ב,ב, אי תנא מציעא קמז
קושיא על שיטת התוס'

ב,ב, וליחזי זוזי ממאן נקט קמח
מחלוקת רש"י ותוס' בדין נאמנות מוכר / עיון בסברת תוס' / עיון בסברת רש"י

ב,א, רש"י ד"ה אימור בהדי הדדי אנבהוה קמז
ביאור דברי רש"י / אופן אחר בביאור דבריו

ב,ב, לימא מתניתין דלא כסומכוס ואלא מאי רבנן קמח
ביאור קושיית הגמרא

ב,ב, תוס' ד"ה התם דלא תפסי תרוייהו קמח
ביאור מהלך התוס'

דררא דממונא קמח
ביאור מהלך הגמרא

ג,א, אפילו תימא סומכוס שבועה זו מדרבנן היא כדרבי קמט
יוחנן
מהו טעם השבועה למסקנה — האם מדינאי או מן התקנה? / קשה לומר דלמסקנה מיקרי מוחזק בחציה / יישוב הקושיא דלעיל

ג,א, שבועה זו תקנת חכמים היא קנ
מה המיוחד בשבועה זו? / ביאור טעם התקנה

ג,א, מנה שלישי, אמרי רבנן יהא מונח עד שיבא אליהו קנא
ביאור סברת רבנן במנה שלישי

- ג,א, אמר רבי יוסי ב'י' הכל יהא מונח עד שיבא אליהו
קנא
ביאור סברת ר' יוסי במנה שלישי / ביאור
קושיית הגמרא מחנוני על פנקסו הן לרבנן
והן לר' יוסי
- ג,א, מפני מה אמרה תורה
קנב
'משיב אבידה' — ביאור שיטת רש"י / משיב
אבידה נאמן דיכול היה לכפור בכל / סברת
משיב אבידה אינה פוטרת משבועה
- ג,א, תוס' ד"ה מפני מה אמרה תורה
קננ
ביאור מהלך התוס'
ביאור מהלך התוס'
- ג,א, תוס' ד"ה מפני מה אמרה תורה
קנר
קושיית רבינו משולם איגרא / תירוץ הגאון
חבצלת השרון זצ"ל
- ג,א, אין אדם מועזי בפני בעל חובו
קנה
תמיהה בסברת תוס'
תמיהה על קושיית תוס'
- ג,א, תוס' ד"ה מפני מה אמרה תורה
קנה
טעם הסובר דעד המסייע פוטר משבועה
- ג,ב, והאי בבולוי בעי דלודי ליה
קנו
יישוב קושיית תוס' על שיטת רש"י / תירוץ
נוסף / דחייית ראיית התוס' מדין 'מתוך שאינו
יכול ליטבע משלם'
- ג,ב, בבולוי בעי דלודי ליה
קנה
עיון נוסף בשיטת רש"י / יישוב קושיית תוס'
על פי היסוד הב"ל / יישוב קושי בגמרא לקמן
ע"פ הב"ל
- ג,ב, תוס' ד"ה בבולוי בעי דלודי ליה
קנט
תמיהות בפירוש תוס' / ביאור שיטת תוס'
- ג,א, אמר רבה מפני מה אמרה תורה ב'י' אשתמושי הוא
קס
דקמשתמוט
ביאור אחר למהלך הסוגיא
- ג,ב, ואמר רחמנא רמי שבועה עליה כי היכי דלודי ליה
קסא
בבולוי
תירוץ נוסף לקושיית הראשונים
- ג,ב, זמה פיו שאין מחייבו ממון
קסב
הודאת בעל דין — מאיזה טעם מתחייב
- ג,ב, זמה פיו שאין מחייבו קנס
קסג
מודה בקנס אמאי פטור
- ג,ב, זמה אם ירצה לומר מזיד הייתי
קסד
יישוב שיטת רשי לקושיית תוס' / תירוץ
באופן אחר / תמיהה בשיטת תוס'
- ד,א, הילך
קסד
ביאור שיטת רש"י
- ד,א, ותנא תונא איירך דר' חייא איתמר
קסד
ביאור מהלך הגמרא — מה הראיה ממשנתינו
לדין 'הילך' / תמיהה בדברי בעל המאור / דרך
אחרת בביאור הראיה ממשנתינו לדין 'הילך'
- ד,א, תוס' ד"ה לעולם שתים חייב
קסו
ביאור דברי תוס'
- ד,א, לעולם שתים פטור והילך חייב
קסו
מדוע לרשב"א אין מיגו — תמיהה בדברי
תוס'
- ד,ב, תוס' ד"ה אין נשבעין
קסז
תמיהה על קושיית תוס'
- ה,א, תוס' ל'מ"ד
קסז
תוס' ל'מ"ד
- ה,א, רמי בר חמא
קסח
תירוץ לקושיית הראשונים על שיטת רמי בר
חמא / תירוץ נוסף
- ה,א, מהלוקת ר' חייא ואבדו דרבי אפטוריקי
קסח
ביאור שורש מחלוקתן
- ה,א, תוס' ד"ה שכנגדו
קסט
ביאור החילוק בין שני תירוצי תוס'
- ה,א, תוס' ד"ה שכנגדו
קע
תשובה על קושיית גליון הש"ס
- ה,א, תוס' ד"ה אין לך
קע
שבועת איני יודע
- ה,ב, תוס' ד"ה דחשיד
קע
פסול ולא חשוד — דקדוק בדברי תוס' /
דחייית דברי המהר"ם ש"ף
- ו,ב, תוס' ד"ה קפין
קעא
גדר ביטול ברוב

לקמן / הערה להבנת מחלוקת רבנן ור' יוסי
 ז,ב, אמר ר' אלעזר מחלוקת בששניהם אדוקים בטופס
 ובתורף, אבל אחד כו' **קפב**
 מחלוקת ראשונים בפרשנות ופסק הלכה
 בסוגיון / ביאור הגר"א תמוה / קושיות
 נוספות בסוגיא / ביאור הסוגיא

ה,א, המגביה מציאה לחבירו מנו דוכי לנפשיה זכי נמי
 לחבריה **קפד**
 קושיית תוס' על רש"י אינה ברורה / במה
 נחלקו רש"י ותוס' / מה למדנו משותפין
 שגנבו? / עיקר הקושי בשיטת רש"י / ביאור
 שיטת תוס' / קשיים בשיטה זו / ביאור
 שיטת רש"י

ה,א, אמר רבא המגביה מציאה לחבירו לא קנה חבירו
קפה

ה,ב, רש"י ד"ה אלא רכוב במקום מנהיג
 תמיהה בפירוש רש"י בסוגיא / ביאור דברי
 רש"י בדרך אפשר

פרק המפקיד

ז,א, שומר שמסר לשומר
 שומר שמסר לשומר — האם נאמן הראשון
 בשבועה? / תמיהות בדברי הרמב"ם /
 תמיהות בפשט הסוגיא / ביאור שיטת
 הרמב"ם / יישוב התמיהות בפשט הסוגיא
 ובדברי הרמב"ם

ז,ב, פשע בה ויצאת לאנס
 הגדרת תחילתו בפשיעה וסופו באונס / ביאור
 מחלוקת אב"י ורבא / הקשר בין סוגיא זו
 לסוגיית שומר שמסר לשומר

ז,ב, תוס' ד"ה קפ"ז
 ביאור שיטת הריטב"א בביטול ברוב **קעב**

ז,ב, תוס' ד"ה קפ"ז
 דין בריה — מה הוכיחו תוס' מדבריהם
 במסכת חולין **קעב**

ז,א, סוגיא דתקפו כהן
 סברת הרמב"ם אמאי תקפו כהן אין מוציאין
 מידו **קעג**

ז,א, יהיה קדש אמר רחמנא ולא שכבר קדוש
 יישוב קושיית השב שמעתתא **קעג**

שיטת הרמב"ם בתקפו כהן
 ביאור הקושי בפסק הרמב"ם בסוגיון / ביאור
 דברי רבה / ביאור הראיה מספיקות נכסין
 לדין **קעד**

ז,א, זה נוטל עד מקום שידו מגעת כו' בשבועה
 שיטת תוס' דנשבעין גם על מה שאדוקין /
 שיטת הרמב"ם דנשבעין רק על השאר /
 תמיהה על שיטת תוס' **קעה**

ז,א, שנים אדוקים בשטר
 האם מיירי דוקא במציאה? **קעז**

באותו ענין
 תימה אמאי אין הלווה נאמן? **קעז**

ז,א, מחלוקת רבי ורשב"ג
 עיון במחלוקת רבי ורשב"ג גבי אדוקין בשטר **קעה**

ז,א, נפל ליד דיין
 דיוק בדברי רש"י / היכי תימצי דזקוק הלווה
 לשטר / קושיא על מהלך זה / קושיא
 נוספת / קושיא על יסוד המהלך / סיוע
 מדברי הנמוקי יוסף, וציון מקורו בגמרא **קעט**

מסכת בבא בתרא

רש"י בזה / ביאור קושיית הגמרא והתירוץ
 לרש"י ולתוס'

פרק השותפין

ב,ב, תוס' ד"ה וחייב באחריותו
 גדר היזק שאינו ניכר — יסוד בתשלומי נזיקין **קצט**

ב,א, תוס' ד"ה לפיכך
 שיטת רש"י בביאור קושיית הגמרא
 'פשיטא' / קושיית תוס' מדין 'חזית' ושיטת **קצז**

פרק חזקת הבתים

רז ריש הפרק - חזקת ג' שנים
עיון בסברת חזקת ג' שנים / הנפקא מינה אי
חזקת ג' שנים היו מוחזק או ראייה

כח,א, אלא מעתה מחאה שלא בפניו לא תיהו מחאה
רה ביאור מחלוקת רש"י ותוס' / שיטת רש"י /
שיטת תוס'

רט כח,א, לרבנן מאי
סברת הולכי אושא

רי כט,א, אלא אמר רבא תלת שני מזודהר איניש כו' רי
סברת חזקת שלש שנים / ביאור אחר
בשיטת הרמב"ן / מה נתיישב על פי הסברה
הנ"ל

ריב כט,א, תלת שנין מזודהר איניש בשטריה

ריב כט,א, ל-א, מהלך הסוגיא
ביאור הסדר ההיגיוני במהלך הסוגיא

ריג כט,א, כגון דאתו כי תרי ואמרי אנן אנרינן מיניה ריג
קושיא בדברי הרמב"ם / תירוץ אמ"ו זצ"ל —
גדרי הכחשה והזמה / דחיית התירוץ —
ביאור אחר בדברי הרמב"ם שם / גם לפי
ההסבר הראשון ברמב"ם שם אין דברי
הרמב"ם כאן מתיישבים / יישוב הקושיא על
הרמב"ם כאן

רטו כט,ב, מחלוקת רבא ורב נחמן
ביאור הסוגיא

כט,ב, אמר ליה רבא הכי דינא המוניא מחבירו עליו

רטז הרהייה
ביאור דברי רבא

רטז ל,א, בסוגיא דאת לאו קמודית ל'י
מחלוקת רשב"ם ותוס' / מחלוקת א) האם
צריך עדים או סגי במיגו / מחלוקת ב) אם
צריך לטענה זו גם חזקת שלש שנים —
גדרי טעינין

ריח ל,א, את לאו קא מודית דהאי ארעא ידידי היא ריח
סברת דר בה חד יומא

ר כב, תוס' ד"ה ואימא
מדוע נדחקה הגמרא לפרש 'מאי מחיצה' —
'פלוגתא'

ר כב, גמרא: פשיטא
שיטת רש"י בביאור הקושיא והתירוץ

רא כב, גמרא: גינה שאני
החילוק בין היזק ראייה דגינה להיזק ראייה
דחצר

רא כב, גמרא: גינה שאני
ביאור מהלך הגמרא לשיטת הרמב"ם

רב כב, גמרא: ודקארי לה מאי קארי לה - סיפא איצטרבא
ליה
ביאור הגמרא

רג כב, תוס' ד"ה נפל שאני
דקדוק בדברי תוס'

רג ה,א, גמרא: עביר איניש הפרע בנו זימניה
ביאור מחלוקת ריש לקיש עם אב"י ורבא

רג ה,א, תוס' ד"ה הקובע זמן
טעם החילוק בין סתם הלואה לקובע זמן

רד ה,א, תוס' ד"ה וכו' בומנני 21)
בענין מיגו דהעזה

רד ה,ב, תוס' ד"ה מי אמרינן
תירוץ הקושיא מיבמות

רה ו,א, תוס' ד"ה כל האומר לא ליתיה כאומר כו'
עדים שהוכחשו בהודאת בעל דין / קושיות
אמ"ו זצ"ל

רה יב,ב, תוס' ד"ה כגון זה כופין על מרת סדום
תמיהה על תירוץ ר"י

רו יג,א, תוס' ד"ה לישא שפחה
תירוץ אחר לקושיית תוס'

רו יג,א, תוס' ד"ה שנאמר
ביאור דברי ריב"ם

רו יג,א, תוס' ד"ה כופין
דקדוק בדברי התוס'

לג, א, רשב"ם ד"ה ואת מינאי לא זכינתה ביאור דבריו	ריט
לג, א, מחלוקת רב הונא ורב חסדא בשתי כתי עדים מכחדישות	ריט
לג, ב, רשב"ם ד"ה והדרי פירי אין עדים על אכילת פירות – דקדוק בדברי רשב"ם / האם רשב"ם מיירי במודה שאכל שנתיים או שלש	ריט
לד, א, תוס' ד"ה הוי מחויב שבועה נסכא דר' אבא – ביאור סברת ריב"ם	רלד
לד, ב, תוס' ד"ה ההוא ארבא ביאור החילוק בין מנה שלישי לטלית	רלז
לה, א, רב אמר יחלומו ושמואל אמר שודא דייני רלז שיטת רשב"ם – דקדוק בדברי רשב"ם דנראים כסותרים	רלז
לו, א, קטן מוטל בעריסה יש לו חזקה לאלתר? מדוע בעבד קטן לא אמרינן אחיו שטרך?	רלז
לו, א, עיזי דאכלי חושלא מדוע אין כאן חיוב שבועת מודה במקצת? / יש לחקור האם למודה במקצת כזה יש מיגו של כופר הכל	רלח
לו, א, יכול לטעון עד כדי דמיהן דאי בעי אמר לקוחות הן ביד	רלט
לז, א, אמר אבוי דקל נערה איבא בנייהו תמיהות בפירוש רשב"ם אליבא דשמואל / דברי הנמוקי יוסף בביאור שיטת שמואל / קשיים בלשון המשנה / ביאור מחלוקת רב ושמואל וישב כל התמיהות הנ"ל	רמ
מג, א, תוס' ד"ה ולימלקו גדר פסול נוגע	רמב
מד, ב, ומטלמלי לבעל חוב לא משתעברא דוחק בסברת רשב"ם ומסתבר כסברת הטור	רמג
מד, ב, תוס' ד"ה הוה ליה ארעא מועלם הערות קצרות על דברי תוס'	רמג
מד, ב, רשב"ם ד"ה ומשני במכיר בה	רמד
לא, א, ר' אבא קא סמכת אהאי שטרא עיון בטעמו של רב יוסף / ביאור דברי הירטב"א	רלא
לא, ב, ורבא כו' אבל לאותה עדות לא ביאור מחלוקת רבא ורב נחמן בדעת רב הונא	רבה
לא, א, תוס' ד"ה א"ל רבא סתירה בדברי תוס' / ביאור דברי תוס' כאן	רבז
לא, ב, תוס' ד"ה וזו באה תמיהה על קושיית התוס'	רבז
לא, ב, תוס' ד"ה וזו באה תירוץ אפשרי לקושיית תוס'	רבז
לא, ב, תוס' ד"ה וזו באה חילוק תוס' בין פסול גזלות להזמה לענין חשש שמא יוזמו / יישוב הקושיא / תירוץ החתם סופר	רבז
לא, ב, לזילוחא דבי דינא לא חיישנן מה חידש רב נחמן	רבט
לב, א, תוס' ד"ה אנן מסקינן ליה מחלוקת רש"י ותוס' אם מעמידין על חזקת אביו / ביאור שיטת רש"י	רל

מה	מה, א, רשב"ם ד"ה אלא שמסר לו מדוע טענת פרעתיק ביני וביני אינו נאמן במיגו דפרעתיק בפני פלוני ופלוני	מה	מה, א, היכי דמי אי דאית ליה ארעא אחריתי וכו' רמד דקדוק לשון החקירה
		מה	מה, א, סוף סוף לגבי אידך נמי לזה רשע כו' תמיהה על קושיית הגמרא

מסכת סנהדרין

			פרק דיני ממונות
נא, א, ארבע מאות ילדים היו לו לדוד וכולן בני יפת תואר היו	רנז	בב, ב, עירוב פרשיות כתוב כאן סברת מחלוקת רש"י ותוס' אי כופר הכל בפקדון חייב שבועה / ביאור מחלוקת תנאים גבי עד אחד על פי סברה זו / ביאור מחלוקת גבי גלגול שבועה / ביאור המושג 'עירוב פרשיות'	רמז
נב, א, תנא זבלבד שלא יתנאה בשל אבותיו	רנח	גב, תוס' ד"ה דיני ממונות לא כל שכן בענין אין הולכין בממון אחר הרוב	רמה
נב, א, אבישג מותרת לשלמה	רנח	גב, תוס' ד"ה דיני ממונות לא כל שכן ביאור תירוץ התוס' / ביאור תירוץ תוס' בבבא קמא / תמיהה על דברי השב שמעתתא / יישוב דברי הרמב"ם	רמט
נב, א, דוד המלך התירו לו לייחד ולא התירו לו לגרש	רנח	ה, א, תוס' ד"ה מוציא שם רע תמיהה בדברי רבינו תם	רנב
אמאי אסור היה לדוד לגרש אשה / תמיהה בדברי הרמב"ם	רנח	י, א, מהו דתימא אדם קרוב אצל עצמו אמרינן אצל אשתו לא אמרינן	רנז
בוב, בולן צריכין הכרזה בבית דין מדוע פסולי עדות מדרבנן אינם נפסלים אף לפני הכרזה?	רנט	תמיהה על פירוש רש"י ותוס' בהוה אמינא / ראיה לסברת רש"י מסוגיא בגיטין ודחיתיה / יישוב התמיהה בדוחק / שיטת הראב"ד / בענין פסול נוגע בעדות — עיין בדברי הנודע ביהודה	רנז
כז, א, עד זומם רבא אמר מכאן ולהבא הוא נפסל ביאור סברת 'אין לך בו אלא משעת חידושו'	רס	מב, תוס' ד"ה ואין אדם משים עצמו רשע פלגינן דיבורא	רנו
ל, א, רש"י ד"ה לימא דלא בר' נתן	רס	יב, א, רש"י ד"ה של בית רבן [שמעון] מעברין כמוצאי שביעית	רנז
ל, א, מר סבר עד אחד כי אתי - לשבועה אתי לממונא לא אתי	רס	דעת רש"י אם חדש אסור בחיץ לארץ	רנז
בירור סברת עד אחד לשבועה אתי — תירוץ קושיית הנודע ביהודה	רס	יב, א, רש"י ד"ה שעיקר את השנה מפני הטומאה "העמידו חכמים דבריהם במקום איסור תורה"	רנו
מוב, משנה: שאין אנינות אלא בלב	רסא		
מוב, קבורה משום ביונא הוא או משום כפרה פסק הרמב"ם וטעמו / ביאור דברי רש"י	רסא		
			פרק בן סורר
עא, ב, בן סורר נידון על שם סופו ימות זכאי ואל ימות חייב	רסב		
ביאור סברת נידון על שם סופו			

פא,ב, משנה מי שלקה ושנה בית דין מכניסין אותו לביפה	רסג	עב,א, הבא במחותרת ונטל כלים ויצא סברת מחלוקת רב ורבא — ביאור עיני קניני גזלה
רסט		
תמיהה גדולה בדיון זה		
פא,ב, מנא ידעינן אמר רב בעדות מיוחדת חילוק בין עד אחד לעדות מיוחדת	רסד	עב,ב, מחותרתו זו היא התראתו האם גנב הנמצא בגגו חצירו וקרפיו צריך התראה
רעא		
פב,א, רש"י ד"ה קדש	רסה	עב,ב, רש"י ד"ה יצא ראשו אין דוחין נפש מפני נפש
רעא		
פב,ב, קנאי בן קנאי הוא		
רעב	רסה	עב,ב, יצא ראשו אין נונעין בו ביאור דברי הרמב"ם
פד,ב, רש"י ד"ה מסלסל הוא תמיהה בדברי רש"י		
רעב		
פרק חלק	רסו	עג,א, הרודף אחר נערה המאורסה שיטת הרמב"ם
פא, רש"י ד"ה האומר אין תחית המתים כו'	רסו	עד,ב, תוס' ד"ה והא אסתר תמיהה על קושיית תוס'
רעב		
פא,ב, משל ההיגר והסומא		
רעב		
פא,ב, ת"ר אני אמית ואחיה	רסז	עב,ב, רש"י ד"ה חד אמרוהו למיתה וזיה וחד אמרוהו לחיים ומת
רעב		
פא,ב, כאן במחנה צדיקים כאן במחנה שכינה	רסז	עט,א, לא צריכא דאיכא תשעה ישראל וכותי אחד ביניהן
רעג		
פא,ב, גדולה דעה שניתנה בין שתי אותיות ביאור שני מאמרי ר' אלעזר בענין דעה		קושיא על לימוד הגמרא
רעג	רסה	עט,א, תוס' ד"ה אי נמי תמיהה בשיטת תוס' ורש"י
פא, צדיקין שעתידי הכב"ה להחיותן אינן חוזרין לעפרן	רסה	פא, אמר רבא אי הכי היינו דקתני עלה וכו' ביאור מחלוקת ריש לקיש ורבא לגירסתנו ולשיטת הרמב"ם
רעג		
פד,ב, אלא [מנחריב] מאי טעמא איענש?		

מסכת מכות

ועדות של חיוב. / (1 חלל / 2 גלות /
3) עבד עברי / 4) כופר / דין עדות שאתה
יכול להזימה

שם, משנה
מדוע רש"י דייק שהעדים הם כהנים / הסבר
הקושיה מנערה המאורסה

שם, תוספות ד"ה מעידין אנו באיש פלוני כו'
עיון בקושיית התוספות מנערה המאורסה

פרק כיצד העדים

ב,ב, עדים זוממים - מפתח להבנת מושג עדות ערה
הקדמה / חלות דין עדים זוממים / ארבעה
דינים מיוחדים של עדים זוממים / דין עדות
שאתה יכול להזימה

חלות דין עדים זוממים / ההבדל בין נאמנותו
של עד אחד לנאמנותם של שני עדים /
חומרת עבירת עדות שקר / ארבעה דינים
מיוחדים של עדים זוממים / עדות של נאמנות

שם בתוספות, וי"ל דהתם כיון שבאין לחייבה מיתה וזממו להרוג את הנפש הסבר הביטוי "זממו" בתוספות	רפה
שם בתוספות, אבל הכא ... דליכא כי אם לאו כעלמא ההבדל בין עדי נערה המאורסה לעדי גלות	רפה
שם, בתוספות דין בדברי ה'נודע ביהודה' שתירוץ שני עיקר	רפה
שם, תוספות ד"ה מעידין אנו באיש פלוני שהייב גלות רפט	רפה
מדוע התוספות אינם מעמידים המשנה במצאות שהנידון מודה שהרג שוגג	רפה
שם, בתוספות ביאור דברי התוספות	רצה
שם, הא כיצד ביאור שאלת הגמרא	רצא
שם, תוספות ד"ה כל הזוממין הסבר מחלוקת רש"י ותוספות בפירוש "כל המוזמין מקדימין לאותה מיתה"	רצא
שם, תוספות ד"ה זוממי מנין לנו שהעדים שלא העידו נגד הבעל חייבים חנק?	רצב
שם עמ' ב, תדע שהרי לא עשו מעשה ומשלמין הסבר שיטת חכמים החולקים על רבי עקיבא	רצב
ג,א, המלוה את חברו לעשר שנים שביעית משמטתו [ללישנא קמא]	רצג
מה בין מלוה לעשר שנים ובין מתנה שלא תשמטנו שביעית	רצג
שם עמ' ב, אמר רבא הב"ע במלוה על המשכון וכמוסר שטרותיו לבי"ד	רצג
בטעם אי השמטה כמוסר שטרותיו לבית דין / ישוב שיטת רש"י	רצג
ד,א, תבית ביאור שיטת רש"י	רצד
שם במשנה, מעידין אנו באיש פלוני שהייב להבירו מאתים זוז ונמצאו זוממין, הסבר שיטת רבי מאיר / א לפי רש"י / ב לפי תוספות / ג לפי הרמב"ן	רצה
ד,ב, דר' יהודה סבר לאו שאין בו מעשה כו' תמיהה על ההשוואה עם מוציא שם רע	רצז
שם מה בין מוציא שם רע ללשון הרע	רחצ
שם, מה להצד השוה שבהן שכן קנס תמיהה על הצד השוה	רחצ
שם, שכן יש בהן צד חמור עוד תירוץ על קושיית התוספות	רחצ
שם, תוספות ד"ה ורבנן הסבר המחלוקת, חכמים ורבי מאיר	רחצ
שם, בתוספות תמיהה על קושיית התוספות	רצט
שם ביאור קושיית התוספות מ"לאו שניתן לאזהרת מיתת בית דין" / דיון בקושיית גליון הש"ס / דיון בדברי השרידי אש	רצט
שם, תוספות ד"ה לאזהרה עוד תירוץ על קושיית התוספות	שא
ה,א, רבי יהודה אומר איסמטית היא זו גדר דין איסטטית	שא
שם, רש"י ד"ה מאי טעמא ביאור מדוע רש"י הוסיף "ואילו הוה מודה..."	שא
שם, תוספות ד"ה וכן מדוע לא חוששים לשתי גבנות	שא
שם עמ' ב, הרנו אין נהרגין מחלוקת ריטב"א ורמב"ם בהבנת המשנה / ביאור הדרשה מ"לאחיו"	שב
שם, חייבי מלקות מנין, תלמוד לומר רשע רשע שנ הסבר הווא אמיינא להבחין בין עדי מיתה, עדי מלקות ועדי גלות	שג

עדות פרק כא, הלכה ח / ו) ביאור דברי הרמב"ם הלכות עדות פרק יח, הלכה ב	שנ	שם, אמר רבי יהודה בן טבאי אראה בנחמה וכו' הסבר המחלוקת בין רבי יהודה בן טבאי ושמעון בן שטח	שנ
ו,א, תוספות ד"ה אמר רבא על האבחנה בין קרוב לעד זומם	שט	שם, מה שנים אינן נהרגין עד שיהיו שניהם זוממין, אף שלשה אינן נהרגין	דש
שם, תוספות ד"ה אלא מעתה הרוג יציל קושיה על התירוצ הראשון של תוספות / קושיה על התירוצ השני של תוספות	שט	ביאור שיטת הרמב"ם בעדים זוממין (א) דברי הרמב"ם והשגות הראב"ד / (ב) היסוד להבנת שיטת הרמב"ם / (ג) ישוב ההשגה הראשונה / (ד) ישוב ההשגה השניה / (ה) ביאור דברי הרמב"ם הלכות עדות פרק ד, הלכה א / (ה) ביאור דברי הרמב"ם הלכות	
שם, תוספות ד"ה נרבע יציל עוד תירוצ על קושיית התוספות	שיא		

מסכת חולין

לאידך גיסא

פרק הכל שוחטין

ג,ב, בולחו כרבינא לא אמרי... רוב מצויין אצל שחיטה מומחין הן	שנ	ב,א, תוס' ד"ה וסופג את הארבעים בענין לאו של תמורה — לאו אחד או שנים, ואמאי חשיב אין בו מעשה / קושיית האחרונים על הרמב"ם / תירוצ האור שמח / אגב אורחא — הערה בדברי האור שמח / דחיית תירוצ האור שמח ברמב"ם / הגדרת לאו שאין בו מעשה אליבא דהרמב"ם / ביאור הסוגיא — בבא מציעא דף צב, ב' / יישוב קושיית האחרונים הנ"ל / מדוע לרמב"ם אין לוקין על איסור תמורה שמונים?	שנ
רוב מומחין' — לכתחילה או דיעבד / שיטת רש"י / יישוב קושיית תוס' / סברת רש"י וביאור חדש בשיטתו ע"פ סברה זו / שיטת השו"ע / סיכום	שכה	ב,א, תוס' ד"ה שמו יקלקלו ביאור מחלוקת רש"י ותוס'	שכב
ג,ב, תוס' ד"ה קסבר שחיטת גוי — מאיזה טעם נאסרה? / יישוב דברי הרמב"ם	שכט	ג,א, רש"י ד"ה ואפילו כותי סברת ההיתר ב'ישראל עומד על גביו' / החילוק בין 'אחרים רואין' לבין 'עומד על גביו'	שכג
ה,ב, כבלה מיניה או לא כבלה מיניה כיצד יוצא אדם מכלל ישראל?	של	ג,ב, תוס' ד"ה בודק סכין ונותן לו נחלקו תוס' וריטב"א אם בכותי בעיני בדיקת סכין / ביאור שיטת תוס'	שכד
ה,א, תוס' ד"ה כרי שחזרו בהם בתשובה	שלב	ז,א, תוס' ד"ה ליתיה קמן ולבדיקה יישוב קושיית תוס' / יישוב קושיית תוס'	שכה
ו,א, ולחלופי לא חיישנין ביאור מהלך הסוגיא	שלב		
ז,ב, בר בי רב ליכול חמימא ואנא איכול קריא הערה בענין מחלוקת רש"י ותוס'	שלג		
ז,א, הרבה כרכים כבשום עולי מצרים ולא כבשום עולי	ז,א, הרבה כרכים כבשום עולי מצרים ולא כבשום עולי		
בבל ביאור המושג 'כיבוש'	שכד		

- ז,א, קדושה ראשונה קדשה לשעתי ולא קדשה לעתיד
לבוא
גדרי חיוב תרומות ומעשרות בשיטת הרמב"ם / יישוב שיטת הרמב"ם
- ז,א, והניחום כדי שיסמכו עליהן עניים בשביעית שלו
מה התיר רבי בבית שאן / ביאור שיטות רש"י ורמב"ם
- ז,ב, גבה טורא בינייהו
ר' פנחס בן יאיר ורבי יהודה הנשיא
- ה,א, סכין של עבודת כוכבים מותר לשחוט בה ...
ממלקל הוא
גדר איסור הגאה מעבודה זרה / גדר איסור הגאה בעבודה זרה
- ה,א, פעמים שהשוחט אסור - במסוכנת
קושיית ר' עקיבא איגר / יישוב הקושיא
- ה,א, תוס' ד"ה שלבנה באור
דקדוק בדברי תוס' בתירוץ ראשון
- ז,א, בחזקת איסור אמרינן בחזקת טומאה לא כו' שמב
ביאור סברות מחלוקת התנאים / שיטת תוס' והרשב"א / מדוע רש"י לא פירש כתוס'
- ז,א, נשחטה בחזקת היתר עומדת ... אף על גב
דאחילידי בה ריעותא
תמיהות במהלך הסוגיא / הבנה חדשה בדברי רבא / ביאור מהלך הסוגיא על פי ההבנה
- הנ"ל / הראיה מצלוחית
- י,א, השוחט בסכין ונמצאת פגומה
בענין אין מחזיקין מאיסור לאיסור / תמיהה בדברי רב הונא / לשיטת תוס' לא קשה / ביאור הגרי"ו ויינברג בשיטת רש"י / עוד הסבר / ביאור שיטת רב הונא ורב חסדא
- פרק כל הבשר**
- קג,ב, תוס' ד"ה כל הבשר
קושיית הר"ן על תוס' ותירוץו / ביאור סברת תוס' / אגב אורחא — מקורו לדין הרמב"ם להתיר בישול עוף בחלב
- קיג,ב, המבשל חלב בחלב ... אאכילה כולי עלמא לא
פליגי דלא לקי
אם איסור בשר בחלב חל על איסור חלב / גדר איסור הגאה בבשר בחלב ובשאר איסורים
- קה,א, כמה ישנה בין בשר לגבינה ... אלא כמה ישנה
בין גבינה לבשר
שיעור שהייה בין בשר לגבינה / מאיזה טעם יש לשהות?
- קה,א, אפשר לסוחטו
היחס בין המושגים 'חתיכה נעשית נבילה' ו'אפשר לסוחטו' — שיטת הר"ן / ביאור אחר
- קע,ב, אמרה ליה ילתא: מכדי כל דאמר לן רהמנא שרא
לן כוותיה
מה לימדתנו ילתא?

מדור הלכה

בירורי גדרים ומושגים בהלכה

- בגדרי רשות הרבים דאורייתא
שנו
- בישול מים בשבת לשיטת הרמב"ם
שמו
מדוע אין בישול אחר בישול / בישול דבר שאין צריך בישול כלל — מקורו / בישול פירות הנאכלין חיים / חימום מים אמאי אסור / מנין למד הרמב"ם איסור בישול במים / עירוי מים רותחים לתבשיל חם שנצטמק
- בענין קבלת יהדות וניתוק מיהדות
שיטת הרי"ף — מסוגיא יבמות דף מה,ב / שיטת המאירי במשומד / סברת "יהודי בפועל" / "חשש ממזרות" / מהו "ספק ממזר" ? / "משפחה שנטמעה שנטמעה" / ה"קראים"
- דרך להבנת מדרשי ההלכה כפי פשוטו של מקרא
ענב
ראשי פרקים / מבוא / הלכות הנלמדות

הלכות גדולות / ביאור שיטת הרמב"ן הר"ן
והרא"ש / ראייה מספר המצוות / שיטת
הרמב"ם / סיכום השיטות / מעמדו ההלכתי
של חולה ביום הכיפורים / סיכום

הוספה:

מאמר מוסרי בענין קנין השלמות

תלו בנדרי השלמות

שלמות — מהי? / השלמות האמיתית /
תורתם של האבות / קנין השלמות מתוך
התורה / חסד אברהם לעומת חסד העמים /
משמעות מסירות הנפש ביהדות / מעלת
הכובש את יצרו על החסיד — על פי
הרמב"ם / ביאור "חטאם" של אחי יוסף /
מדוע נשא יעקב שתי אחיות / תורת האבות
— תורה ליחידים / תכליתה של גלות
מצרים / מתן תורה — דרך חדשה לקניית
השלמות / כוונת הטבילה במקוה / ביאור
המאמר: "תלמוד גדול שהתלמוד מביא לידי
מעשה" / השלמות מביאה לאושר ושמחה /
"נעשה ונשמע" — הבנה חדשה ביחס
לתורה / "לפנים משורת הדין" — חובה או
זכות? / ביאור "חטאן" של דוד המלך

ממדרש הלכה: סוגיות לדוגמא / הלכות
הנוגדות פשט הכתוב: סוגיות לדוגמא

איסור תספורת בזמנים מיוחדים שצח
ביסודות האיסור / תספורת בערב שבת /
למקורו של המנהג שלא להסתפר בשלושת
השבועות / לתוקפו של האיסור ומגבלותיו /
למסקנה

תט בדין כפיית גט

"כופין אותו עד שאומר רוצה אני" / יישוב
דברי הרמב"ם / כפיית גט — 'תליוהו זבין'
ולא 'תליוהו ויהיב' / אימתי כופין לגרש / דעת
הרא"ש / הראשונים הסוברים כרמב"ם /
ראיות לשיטת הרמב"ם / צורך השעה

בדין גט מעושה

חומרה למעשה בתוס' וברא"ש / הגדר
המדוייק של גט מעושה / מהו גט מעושה
'שלא כדיון' / תמיהה מדוע חששו בזה לגט
מעושה / סמכות חכמים בגיטין וקידושין

בענין אבילות פחות פחות מכשיעור ביום הכיפורים תבה

מקור דין פחות פחות מכשיעור — גמרא
בכריתות / ביאור אחר בגמרא / שיטת בעל